

3. ወጪና ኪሳራን በተመለከተ ግራ ቀኝ ወገኖች የየራሳቸውን ይቻሉ ብለናል።

የሰ/መ/ቁ. 34076

ሰኔ 10 ቀን 2000 ዓ.ም

4. መዝገቡ ተዘግቷል። ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት

ዳኞች፡- መንበረፀሐይ ታደሰ

ዓብዱልቃድር መሐመድ

ሐገስ ወልዱ

ታፈሰ ይርጋ

መድሕን ኪሮስ

ፀ/መ

አመልካች፡- ወ/ሮ ዘነበወርቅ ወልዱ ፀጋ - ወኪል አስክንድር ወልዱ ቀረቡ

ተጠሪዎች፡- 1. አማሆይ ድብቅነሽ ግዛው

2. ወ/ሮ አዳነች ወልዱ ፀጋ

መዝገቡን መርምረን የሚከተለውን ፍርድ ሰጥተናል።

ፍ ር ድ

በዚህ መዝገብ ለቀረበው የሰበር አቤቱታ መነሻ የሆነው ጉዳይ በውርስ ንብረት ክፍፍል ላይ የተነሳውን ክርክር የሚመለከት ነው። ክርክሩ ሲጀመር ከላይ የነበረችው የአሁንዋ አመልካች ስትሆን፣ በተጠሪዎች ላይ ክስ የመሰረተችው ይዘውት ከሚገኘው የውርስ ንብረት ላይ ድርሻዋን እንዲያከፍሉአት ነው። የውርስ ንብረት የተባሉት በአዲስ አበባ እና በደሴ ከተማ የሚገኙ ሁለት ቤቶች እንደሆኑም ተገልጿል። ክሱ የቀረበለት የደቡብ ወሎ መስተዳድር ዞን ከፍተኛ ፍ/ቤትም ወደ ክሱ ስረ ነገር ከመግባቱ በፊት አዲስ አበባ ከተማ ይገኛል በተባለው ቤት ላይ የዳኝነት ስልጣን የለኝም፣ ማስተናገድ የምችለው ደሴ ከተማ ውስጥ የሚገኘውን ቤት በሚመለከት የሚቀርበውን ክስ ነው በማለት መዝገቡን ዘግቶአል። በዚህ ላይ ይግባኝ የቀረበለት የአማራ ብ/ክ/መ/ጠ/ፍ/ቤትም የግዛት ክልል ስልጣን የለኝም ተብሎ በሚሰጥ ትእዛዝ ላይ ይግባኝ ሊቀርብ አይችልም። የሚል ምክንያት በመስጠት ይግባኝን ሳይስተናግድ ቀርቶአል። የሰበር አቤቱታው የቀረበው በዚህ ላይ ነው።

እኛም አመልካች ሕዳር 17 ቀን 2000 ዓ.ም በዓረፈው ማመልከቻ ያቀረበችውን አቤቱታ መሠረት በማድረግ ተጠሪዎችን አስቀርቦን ክርክሩን ሰምተናል። አቤቱታው ለሰበር ችሎት እንዲቀርብ የተወሰነው አመልካች ለደቡብ ወሎ መስተዳድር ዞን ክፍተኛ ፍ/ቤት ያቀረበችው የውርስ ንብረት ክፍፍልን የሚመለከተው ክስ በግዛት ክልል የዳኝነት ስልጣን ምክንያት አይስተናገድም የመባሉን አግባብነት ለመመርመር ነው። በዚህም መሠረት ይህን ነጥብ ከግራ ቀኝ ወገኖች ክርክር፣ አቤቱታ ከቀረበበት ትእዛዝ እና ከሕጉ ጋር አገናዝቦን መርምረናል።

ከግራ ቀኝ ወገኖች ክርክር መገዘብ እንደቻልነው አመልካች እና 2ኛ ተጠሪ የሚች አቶ ወልዱ ፀጋ ልጆች ሲሆኑ፣ 1ኛ ተጠሪ ደግሞ የሚቹ ሚስት ናቸው። ሚች ይኖሩ የነበሩት በደቡብ ወሎ መስተዳድር ዞን እንደሆነና የሞቱትም በዚሁ ቦታ ስለመሆኑ በክርክሩ ተመልክቶአል። ከዚህም በተጨማሪ ተጠሪዎች ሚች በኖሩበትና በሞቱበት በደቡብ ወሎ መስተዳድር ዞን በደሴ ወረዳ ፍ/ቤት የውርስ ንብረት ክፍፍል ጥያቄ ማቅረባቸውን ከቀረበው ክርክር ተመልክተናል።

እንደምናየው ጉዳዩ የውርስ ንብረት ክፍፍልን የሚመለከት ነው። አመልካች በተጠሪዎች ላይ ክስ የመሰረተችው የውርስ ሃብት ነው ከተባለው ንብረት ላይ ድርሻዋን ለማግኘት ነው። በአጠቃላይ ክርክሩ የፍትሐብሔር እንደመሆኑ የሚመራው በፍትሐብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ መሠረት ነው። በግዛት ክልል ስለሚወሰን የዳኝነት ሥልጣን በተመለከተ በሥነ ሥርዓት ሕጉ አንደኛ መጽሐፍ በምዕራፍ 3 ስር ካሉት ድንጋጌዎች ውስጥ በቁጥር 23 የተመለከተውም ለጉዳዩ አወሳሰን ተገቢነት ያለው ነው። ይህ ድንጋጌ በውርስ ምክንያት የሚቀርብ ክስ የሚታይበትን ቦታ የሚወሰን ነው። ክሱ መቅረብ ያለበት ወይም የሚቀርበው የውርሱ ክፍያ በተጀመረበት ቦታ ለሚገኘው ፍ/ቤት እንደሆነም ያመለክታል። ሕጉ ይህን ያህል ግልጽ ከሆነ ደግሞ የውርስ ሃብት የሆኑ ንብርቶች በተለያዩ ቦታዎች የመኖራቸውን ጉዳይ

ግምት ውጥስ የሚገባ አይደለም። አቤቱታ የቀረበበት ትእዛዝ ከዚህ አንጻር ሲታይም የሕግ መሰረት ያለው አይደለም። ይልቁንም መሠረታዊ የሕግ ሥህተት ያለበት ሆኖ ነው ያገኘነው። ስለዚህም የሚከተለውን ውሳኔ ሰጥተናል።

ው ሳ ኔ

1. በአማራ ብሔራዊ ክ/መ/ደቡብ ወሎ መስተዳድር ዞን ክፍተኛ ፍ/ቤት በመ/ቁ. 16355 ሰኔ 25 ቀን 99 ዓ.ም ተሰጥቶ የክልሉ ጠ/ፍ/ቤት በመ/ቁ. 1070/99 መስከረም 27 ቀን 2000 ዓ.ም በሰጠው ትእዛዝ ይግባኝ አይባልበትም የተባለው ትእዛዝ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕግ ቁ. 348/1/ መሰረት ተሸርአል።
2. አመልካች ያቀረበችው የውርስ ክፍፍል ክስ መታየት ያለበት በደቡብ ወሎ መስተዳድር ዞን ፍ/ቤት በመሆኑ ፍ/ቤቱ ክሱን በማስተናገድ በበኩሉ ተገቢ ነው የሚለውን ውሳኔ ይስጥበት ብለናል። ጉዳዩ ይመለስለት። ይጻፍ።
3. ወጪና ኪሣራን በተመለከተ ግራ ቀኝ ወገኖች የየራሳቸውን ይቻሉ።
4. መዝገቡ ተዘግቷል። ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት

ቤ/ኃ